

Højskolen; thi det var ogsaa den Gang et Onske, der blev fremsat, uden at sættes i en virkelig Forbindelse med de alt i Landet værende høiere Læreværker. Man kan ikke have været ved Universitetet uden at føle, at der endnu her i Danmark endogsaa paa dette Sted er noget tilbage af Fortidens ujhjemlede Standsforskjel, idet det Læreværk, som, hvad jeg senere skal vise — med Urette kaldes sig Universitetet (Latter), — de Herrer, som bo ikke længere ovre ved Binduerne, men ved nogle af Binduerne, skulde ikke se saa meget — føler sig fornemmere end sine yngre Kolleger. Sagen er nemlig den, at naar et yngre Læreværk opstaar i Landet, saaledes som nu det Polytekniske, saa føle de Gamle — jeg vil ikke kalde dem Parykker — der tilhøre en gammel Tid, sig som Repræsentanter for en fornemmere Videnskab end den yngre, der er kommen op, og saa snart den ældre og den yngre Videnskab ere adskilte, vil man ikke i Livets større Virksomhed agte dem for lige. Den yngre Videnskab er i min Tid bleven overset af den ældre, som føler sig som noget meget større. Den Gang, Landbohøjskolen skulde lægges ude i en Udant af Byen — selvfølgelig af Grunde, som der kunde være Noget, der talte for, f. Ex. at den kom til at ligge ude ved Forsøgsmarkerne og Plantningerne — tillod jeg mig at gjøre opmærksom paa, at det var dog urigtigt, ikke at indlemme i den almindelige Videnskab de Videnskabsgrene, som Tidens Udvikling fører med sig. Thi derved er det nemlig, at Universitetet kommer mere og mere til at staa som en Antikvitæt — for at bruge et fremmed Ord. Selve Navnet Universitet er jo kommen deraf, at denne Læreanstalt skulde omfatte samtlige de til en Tid værende Videnskabsgrene, det viser jo det Ord Universitet, og derfor staaar paa forskjellige Universiteter: „Universis Disciplinis“, og det er det, der svarer til Ordet Universitet. Sagen er jo den, at saa snart det nu kun er nogle enkelte Discipliner og ikke samtlige Discipliner, der omfattes, vil Universitetet efterhaanden komme til at staa som en Antikvitæt, der kun omfatter nogle af en i Tiden tilbageliggende Videnskabens enkelte Grene, men ikke den med Tiden følgende Videnskabens samtlige Grene. Universitetet skulde nu være det Sted, som var allermost paastaaligt med at følge med Tiden, saa at det kunde svare til sit Navn; men det skete nu ikke dengang. Gud veed, om der er Nogle af dem, der ere komne fra den saakaldte lærde Højskole, der vilde agte disse saakaldte Landbrugsstuderende for at

staa paa lige videnskabeligt Trin med sig. Jeg er overbevist om, at Nogle af dem — for at bruge et Udtryk, som man kjenner saa godt, og som netop viser, at Universitetet ikke staaar paa et saadant Trin, bilde sig ind, at de „have slugt al Verdens Visdom“, og jo mindre de have slugt af denne Visdom, desto mere bilde de sig ind, at de have slugt al Verdens Visdom. Videnskaben holde vi høit, vi holde den meget høit; men den Videnskabelighed, der kun bestaar i nogle faa Aars Bestræbelser for at læse og lære nogle Kollegier, for at man kan komme ud i et Embede, den Videnskabelighed sætte vi ikke meget høit. Denne Læsning af Kollegier kjenner jeg godt, men vel at mærke, mine Kollegier ere ikke blot bleve læste af mig, men de have ogsaa i to Videnskabsgrene vandret om til adskillige Kandidater, som derved ere fødte op og mækkede op. Jeg mener imidlertid, at man burde gaa noget videre; thi mange af disse Videnskabsgrene staa uendeligt tilbage, naar Tiden er om at følge med Tidens Udvikling. Lad os f. Ex. se vort Universitets Stilling til Noget, som jeg kjenner vel til, nemlig til Theologien, hvor vidt vor Theologi, følger med den Theologi, som læres andre Steder. . .

Formanden (Rabbe): Det ærede Medlem fjerner sig lidt langt fra Spørgsmaalet om Opførelsen af en ny Bygning for den polytekniske Læreanstalt.

Sable: Dernæst skal jeg gjøre opmærksom paa, at, naar Spørgsmaalet er om at flytte dette Læreværk, der tilbids styldes H. C. Ørstedes høie videnskabelige Virksomhed, længere bort fra den egentlige Højskole, saa har jeg meget derimod. Jeg kan ikke se rettere, end at den alersmukkeste Maade, hvorpaa denne Opgave kan løses, naar man tager Hensyn til, hvorledes de stejle Forhold ere, vilde være den, at man søgte at faae saa meget som muligt af det polytekniske Læreværk bygget sammen netop med den lærde Højskole, hvor der paa den ene Side nu ligger Høresale for den lærde Højskole, paa den anden Side et rigt Bibliothek og paa den tredje Side en Samling af naturvidenskabelige Gjenstande, et Museum. Hvad var der nu i Veien for at bruge den fjerde Side til det polytekniske Læreværk uden just at lægge Høresalene ud til Gaden, hvor Bogene rasle. Der var jo god Grund til at lægge dem ind til Gaarden, hvor der er Plads dertil. Det vilde netop være en finbilledlig Anvendelse af